

in verjetno sta orla na tem mestu gnezdila že pred leti.

Znano je, da par orlov redkokdaj uporabi eno gnezdo dve leti zapored, zato imata na svojem teritoriju več gnezdišč, ki jih z leti menjujeta, pač odvisno od hrane in nekaterih drugih dejavnikov. Po opombi A. Župančiča je orlji par iz Sočerge verjetno isti, ki je gnezdil pod Nanosom in v Koritnicah.

Marsikdo se bo spraševal, kako da si je izbral prav Sočergo za gnezdišče, ko pa je v Alpah dovolj prostora zanj, pa še bolj nedostopno je. Vendar orlova prvotna prebivališča so bile skalne stepe, obmorske čeri in samotne ravnine, od tod pa se je pred človekom umaknil v gore. V Dalmaciji gnezdi planinski orel v Mali Paklenici, na Škotskem pa gnezdi orli neposredno nad gladino morja, na previsnih skalnih čerih. Gnezdo v Sočergi je do sedaj gnezdo na najnižji nadmorski višini, okoli 300 m.

Navsezadnje tudi ime planinski orel ni najbolj posrečeno in bi bilo primerneje zlati orel, vendar je že tako, da ga bomo tudi v bodoče imeli za planinskega.

SUMMARY

In Slovenia the Golden Eagle breeds primarily in the Alps. In the Karstic region breeds (according to the available data) a single pair which is of course changing its nesting place. We presume that this year this particular pair breed in the Slovene part of Istria no more than 300 meters above the sea what is quite a sensation for our circumstances.

*Iztok Škornik
Krožna cesta 10
66000 Koper*

Mali strnad *Emberiza pusilla* ugotovljen v Sloveniji **Little Bunting *Emberiza pusilla* confirmed in Slovenia**

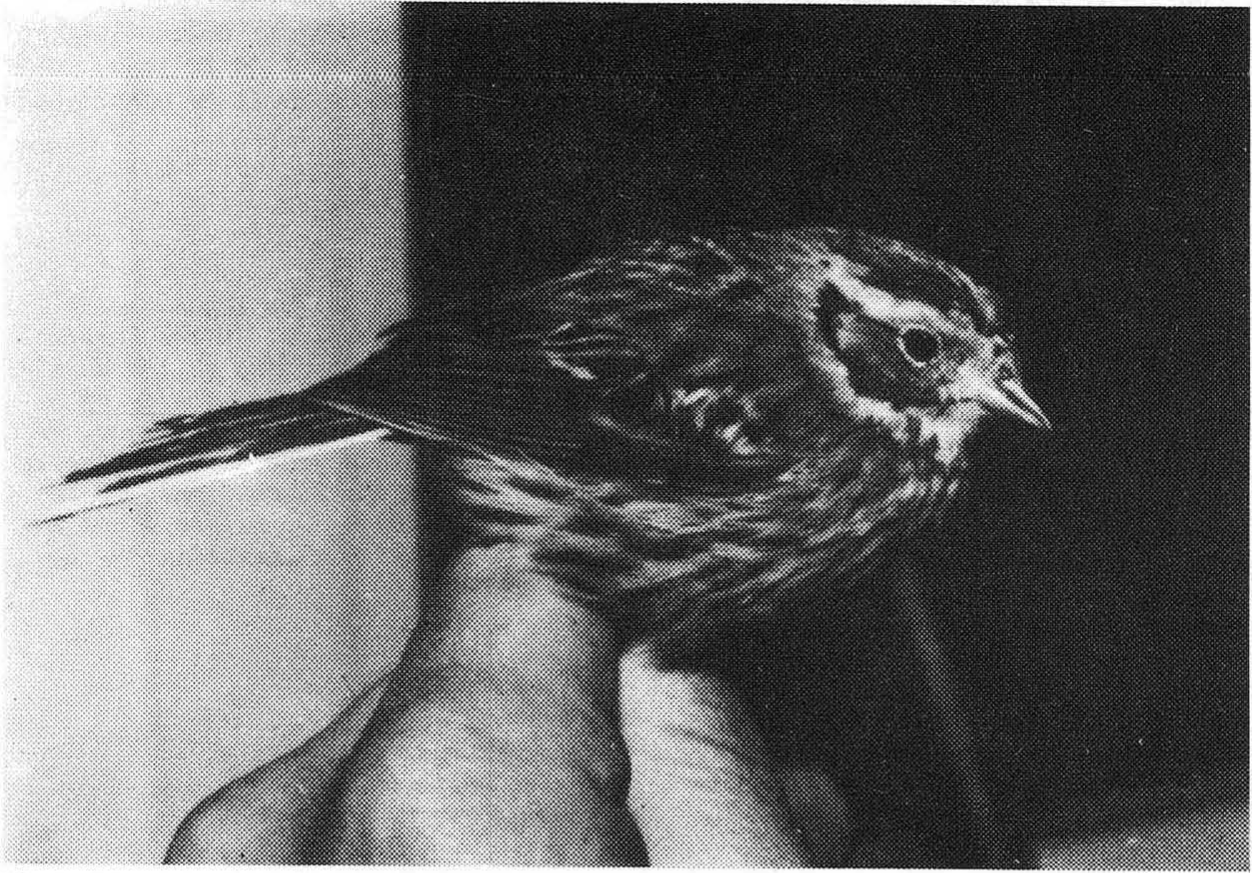
V obdobju 1973-1984 smo v Sloveniji ujeli nekatere nove in redke vrste strnadov *Emberizidae*. Ujete so bile naslednje vrste: laponski ostroglež *Calcarius lapponicus*, beloglavi strnad *Emberiza leucocephala* in gozdni strnad *Emberiza rustica*. Sedaj pa se jim je pridružil še mali strnad *Emberiza pusilla*.

Domovina malega strnada *Emberiza pusilla* je severno območje Palearktike, in to od severne Skandinavije do vzhodne Sibirije (Voous 1962). Je selivec in prezimuje v jugovzhodni Aziji, v jesenskem in zimskem času pa je bil mali strnad opazovan in ujet skoraj po vsej Evropi. Iz ornitološke literature se vidi, da je mali strnad veliko bolj pogost, kot bi pričakovali. Najbolj številni so podatki iz zahodne Evrope, imamo pa tudi podatke z Malte, iz Italije, Švice in Avstrije. Podatki so dobljeni v času od oktobra do aprila.

Dne 9.2.1985 je Bojan Mali, zunanji sodelavec kustodiata za ornitologijo Prirodoslovnega muzeja Slovenije, ujel v vasi Kleče (Ljubljana) neznanega majhnega strnada, katerega je nato še živega prinesel v muzej. Pri pregledu ustrezne ornitološke literature in ob zbranih biometričnih podatkih je bilo ugotovljeno, da gre v tem primeru za malega strnada *Emberiza pusilla*. Omenjeni primerek malega strnada hrani Prirodoslovni muzej Slovenije v svoji študijski zbirki.

Oglejmo si biometrične podatke in morfološke značilnosti, na osnovi katerih smo določili vrsto (Tabela 1)

Razen biometričnih podatkov so bile ugotovljene še naslednje morfološke značilnosti, ki so dokazovale nesporno determinacijo. Naštejmo jih samo nekaj:

20. Mali strnad ujet 9.2.1985 v Klečah pri Ljubljani (D. Šere)

- proge po prsah so tanke in temne barve, za razliko od samice trstnega strnada *E.schoeniclus*, ki ima te proge debelejšje in obrobljene rjavo;
- jasno poudarjena svetlo rjava temenska peresa, kakor tudi lešnikova barva krovnih peres ušesa -

20. Little Bunting, caught on February 9th 1985 at Kleče near Ljubljana (D. Šere)

- ta krovna peresa pa ima samica trstnega strnada sivkasta;
- zoženost 6. letalnega peresa pri malem strnadu je rahlo zaznavna, pri trstnem strnadu pa je zoženost 6. letalnega peresa izrazita in tudi daljša;
- barva nog je svetlo rjava, za razliko od trstnega strnada, ki ima

VRSTA SPECIES	DOLŽINA PERUTI WING LENGHT	RAZDALJA MED VRHOM PERUTI IN 6. LETALNIM PERESOM LENGHT BETWEEN WING-POINT AND SIXTH PRIMARY	OBLIKA ZGORNJEGA DELA KLJUNA SHAPE OF UPPER MANDIBLE
<i>E. pusilla</i> (Svensson, 1984)	64 - 74 mm	2,5 - 5 mm	raven ali konkaven
<i>E. schoeniclus</i> (Svensson, 1984)	70 - 84 mm	1 - 3 mm	konveksen
<i>E.pusilla</i> primerek iz Kleč specimen from Kleče	69 mm	3.5 mm	raven

Tabela 1: Biometrična primerjava vrst

Table 1: The biometrical comparison between the two species

običajno noge rjave ali mesnate barve;

- površen pregled tega primerka je naredil vtis, da gre za (majhno) samico trstnega strnada..

O pojavljanju malega strnada v Sloveniji in Jugoslaviji v literaturi ni podatkov (Matvejev 1976). To dejstvo je verjetno treba pripisati izredni podobnosti med malim strnadam in samico trstnega strnada. Primerek malega strnada iz Ljubljane lahko štejemo za prvi dokazni material o pojavljanju te vrste pri nas.

LITERATURA

- Bauer, K. (1954): Zwergammer *Emberiza pusilla* am Neusiedler See beobachtet. *Egretta* 4, 9.
- British Birds, (1984): The "British Birds" List of Birds of the Western Palearctic.
- Geister I., D.Šere, (1974): Novo ugotovljene vrste ptic pevk v Sloveniji. *Proteus*, 37 (1):3.11.
- Eades, R.A. (1984): Little Bunting wintering on stubble field in England. *British Birds* 77: 616-617.
- Kilzer, R. (1975): Zwergammer *Emberiza pusilla* in Wald am Arlberg! *Egretta* 18, 24.
- Matvejev, S.D. (1976): Pregled Faune ptica balkanskog poluostrva, I: Piciformes et Passeriformes. SANU, Posebno izdanje, 252 : 254, Beograd.
- Mills, David G.H. (1982): Leg coloration of Little and Reed Buntings. *British Birds* 75: 290 : 291.
- Svensson, L. (1984): Identification Guide to European Passerines. Naturhistoriska Riksmuseet Stockholm.
- Šere, D. (1980) : Beloglavi strnad *Emberiza leucocephala* v Sloveniji. *Acrocephalus*, 3: 39-40.
- Šere, D. (1980): Gozdni strnad *Emberiza rustica*, prvič ujet v Sloveniji. *Acrocephalus*, 1: 17.
- Šere, D. (1980) : Laponski ostroglež *Calcarius lapponicus*. *Acrocephalus*, 6: 101.
- Šere, D. (1981) : Snežni strnad *Plectrophenax nivalis*. *Acrocephalus*, 7: 16.

Šere, D. (1982) : Ptiči Stožic pri Ljubljani, 1972 - 1982 - Favnični pregled, obročkanje in najdbe. *Acrocephalus*, 13 - 14: 33.

Vinogradova, N.V., Doljnik, V.R., Efremov, V.D., Paevskij, V.A. (1976): Opređenje pola i vozarsta vorobinijih ptic fauni SSSR. Akademija nauk SSSR, Zoologičeskij institut. Moskva. Str.: 145.

Voous K., H., (1962): Die Vogelwelt Europas und ihre Verbreitung. Parey Hamburg und Berlin.

Wallace, D.I.M. (1980): Distinguishing Little and Reed Buntings. *Frontiers of Bird Identification*, 236 - 244.

Winkler, R., (1984): Avifauna der Schweiz, eine kommentierte Artenliste. I. Passeriformes, *Der Ornithologische Beobachter*, Beiheft 5, 1984: 59.

Slika 1: Gnezditvena razširjenost malega strnada v Evropi (Makatsch)

Figure 1: Breeding distribution of the Little Bunting in Europe (Makatsch)

SUMMARY

In the village of Kleče near Ljubljana a Little Bunting, presumably a female, was caught on February 9th, 1985. This is the first specimen of this kind found within Slovenia and also Yugoslavia. The main reason why this species has not been confirmed before probably lies in the great resemblance between the Reed and Little Bunting.

Dare Šere
Glinškova ploščad 12
61000 Ljubljana